

בס"ד

שאלון בחינה

בנושא:

מצוות התלויות בארץ

מועד:

אב תשפ"ד

סמל שאלון:

108.8.24

שימו לב: יש לנהוג על פי ההנחיות לנבחן המופיעות בשאלון הבחינה!

מועד אב תשפ"ד

בס"ד

בחינה בהלכות מצות התלויות בארץ

ג' באב תשפ"ד

הנחיות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונו לוועדת משמעת.
- יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
- שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
- לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

- א. הנוטע היום (ג' מנחם אב תשפ"ד) עצי פרי. באר מתי מסתיים בהם דיני ערלה.

ב. הנוטע עצי פרי בראש חודש אלול. באר מתי מסתיים בהם דיני ערלה.

ג. באר מתי יסתיים דיני ערלה לעצי פרי שנטעם השנה בראש חודש כסלו.
- א. האם אפשר לפדות פירות של "נטע רבעי" בעודם מחוברים לאילן?

ב. פירות של "נטע רבעי" הגדלים בארץ ישראל או בחו"ל, האם חייב לפדותם בכדי דמיהן או מספיק בשוה פרוטה?

ג. האם יש חילוק הלכתי בין פירות נטע רבעי לחרם רבעי בארץ או בחו"ל?
- א. האם מצות הפרשת חלה נוהג בזמן הזה מדאורייתא או מדרבנן, ומניין למדים זאת? והאם מותר לכהן קטן או גדול שטבל לקריו לאכול את החלה?

עמוד 1 מתוך 3

- ב. האם חיוב הפרשת חלה הוא בכדי להפקיע איסור טבל מהעיסה או בשביל ליתנה לכהן. ומה הנפק"מ לדינא?
- ג. אשה שהפרישה חלה כדת וכדין, ולפתע הגיח עורב ואכל את החלה. האם חייבת לחזור ולהפריש ומדוע?
4. א. באר ארבע חילוקים הלכתיים בין חלת ארץ ישראל לחלת חו"ל.
ב. כיצד תנהג אשה שהפרישה חלה כדת וכדין, ובטעות אחד מילדיה החזיר את החלה לעיסה הגדולה?
ג. כיצד תנהג אשה שאפתה חלות לכבוד שבת קודש כשחל יום ששי ב-יג ניסן, ולאחר כניסת השבת נזכרה שלא הפרישה חלתה?
5. א. שנינו במשנה חלה (פ"א מ"א) ה' דברים חייבים בחלה חטים שעורים כוסמין שיבולת שועל ושיפון, ומצטרפים זה עם זה. ועוד שנינו החטים אינם מצטרפים עם הכל אלא עם הכוסמין. השעורים מצטרפים עם הכל חוץ מהחטים. באר את הסתירה והיישוב במשניות אלו.
ב. האם עיסה חייבת בהפרשה כאשר יש בה שיעור הפרשה מחמת צירוף קמח חיטה עם סובין ומורסן וקמח אורז?
ג. האם עיסה של ב' שותפין חייבת בחלה? האם ישתנה הדין אם השותף נכרי?
6. א. האם אפשר לתת מעשר ראשון גם לכהן או שחייב ליתנה רק ללוי?
ב. כהן או לוי שקיבלו תרומות ומעשרות. האם הם חייבים להפריש מהם תרו"מ, ואם כן כיצד יפרישו?
ג. כהן או לוי שיש להם עצי פרי. האם הם חייבים בהפרשת תרומות ומעשרות ומדוע?
7. א. האם מותר לפדות או לחלל או למכור פירות של מעשר שני בזמן הזה בירושלים ומדוע?
ב. באר מהו וידוי מעשרות, ומתי הזמן להתודות?
ג. כתוב לפחות ב' מקרים שאדם לא מתודה ומדוע?
8. א. באר את סדר הפרשת תרומות ומעשרות. ומה הדין אם שינה את סדר הפרשתם?
ב. האם מותר לכהנים וישראלים לאכול מעשר ראשון בטומאתם או בטהרתם?
ג. כתוב איזה מעשר יפריש הקוטף פירות או ירקות או תבואה או אתרוג שנה הבאה (תשפ"ה) בחודש תשרי.

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות

יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. א. הקונה ענבים מכרם הנכרי בארץ ישראל, האם חייב בהפרשת תרומ"מ? פרט אם קנה בעודם מחוברים או לאחר הבציר.

ב. נכרי שקנה מהישראל עצי פרי ובהם פירות, ולאחר זמן קטף את הפירות ומכרם לישראל. האם הקונה חייב בהפרשת תרומ"מ?

ג. כיצד ינהג ישראל השותף עם הנכרי בשדה חטים לענין הפרשת תרומות ומעשרות?

10. א. משגיח כשרות שיכול לבוא למאפיה להפריש חלה רק בשעות הבוקר ומעונין להפריש חלה כעת על

כל הקמח שעתידיים לעשותם עיסה ולאפותם במשך היום. האם ישנו פתרון הלכתי לכך או לא?

ב. בערב חג החנוכה התקשרה גברת א. לרב השכונה ואומרת שהכינה עיסה של 3 ק"ג עבור טיגון סופגניות ושאלתה בפיה: האם חייבת בהפרשה? א"כ האם תברך על ההפרשה? ואיזה פתרון הלכתי יציע לה הרב שתוכל להפריש עם ברכה אליבא דכו"ע?

ג. קבוצת נשים התאספה לערב הפרשת חלה כאשר כל אחת מביאה 1 ק"ג קמח. באר את האופנים בהם יהיו חייבים או פטורים מהפרשת חלה.

11. א. הקונה מהמשתלה שתיל עץ פרי שעבר עליו כבר שנה וחצי ונוטעו בגינתו. האם צריך למנות מחדש ג' שנות ערלה?

ב. האם מותר לנטוע פרי או יחור של ערלה לכתחילה ומה הדין בדיעבד ומדוע?

ג. המבריך או מרכיב יחור של ערלה, האם מונה שוב ג' שנות ערלה?

12. א. ישראל ונכרי שיש להם עצי פרי בשותפות, האם נוהג בהם דיני ערלה?

ב. האם מותר לומר לנכרי בשנות הערלה עבוד כרמי וטול פירותיה ותן לי כרמך שעברו עליה שנות ערלה ואעבדנה ואטול פירותיה?

ג. האם מותר למכור לנכרי פירות של שנות ערלה למשך ג' שנים ומדוע?

עמוד 3 מתוך 3